

New York; OS Oslo; PA Paris; PB Pittsburgh; PD Portland; PE Perth; PH Philadelphia; PN Panama City; PR Prague; QU Quito; RJ Rio de Janeiro; RM Rome; RT Rotterdam; RY Riyadh; SA Santiago; SD San Diego; SE Seattle; SF San Francisco; SG Singapore; SH Shanghai; SK Stockholm; SL St Louis; SO Sofia; SP Sao Paulo; ST Stuttgart; SU Seoul; SY Sydney; TA Tel Aviv; TP Taipei; TR Toronto; VI Vienna; VN Vancouver; WC Washington DC; WL Wellington; WS Warsaw; ZG Zagreb; ZU Zurich.

V.V.O.
Lid CareerNet Europe

consultanten: *Frieda Buysse*
Roger De Caët
Casimir Decavele
Christine Draguet

psychologen: *Dr. Jacques Claes*
Helena Crockaert

ANTWERPEN-AARTSOLAAR
Tel. 03 870 46 07 • Fax 03 887 10 16
e-mail: wo@haartsolaar.be
WWW.ONE-LTD.COM

Begleiding kan ook in:
Brussel, Liège, Normy, La Louvière
en Luxembourg (G.D.), via A.Th. & Associates

Erkenning V.G. 569/D

Begeleiden
naar
nieuwe opportuniteiten

*Wie in schoonheid wil eindigen, neemt ook bij gedwongen vertrek zijn of haar verantwoordelijkheid. Ongeacht de omstandigheden. Soms hoeft het zelfs niet eens tot een breuk te komen. VVO adviseert zowel bij **outplacement, loopbaanplanning, career counselling** als bij **jobbegeleiding van partners en expatriates**. VVO engageert zich verregaand, biedt aantrekkelijke garanties en werkt met een specifieke en gepersonaliseerde aanpak. Contacteer ons tijdig en geheel vrijblijvend.*

Boekbesprekingen

Algemene economie

Institutions économiques internationales

Jean-Jacques Rey en Julie Dutry, Institutions économiques internationales. 3e édition (Précis de la Faculté de Droit de l'Université Libre de Bruxelles)
Brussel, Bruylant, 2001, 229 blz. – Prijs: 50 EUR
ISBN 2-8027-1546-1

Door de antiglobaliseringsbeweging liggen bepaalde internationale economische instellingen de laatste tijd sterk onder vuur. Het gaat hier om de basisorganisaties waarop de wereldwijde economische stabiliteit na de Tweede Wereldoorlog gebaseerd werd: het IMF, de Wereldbank, het GATT. In het voorliggende boek wordt op een neutrale wijze een uitvoerige analyse gevoerd naar de werking en de effecten van deze drie instellingen.

Her eerste hoofdstuk is overwegend historisch, en schetst hoe de diverse instellingen zijn ontstaan en hoe ze over de jaren geëvolueerd zijn. Het GATT - de Wereldhandelsorganisatie (WHO) sedert 1 januari 1995 - komt overvloedig aan bod in het tweede hoofdstuk, onder meer wat betreft de hoofdprincipes, de werking, de realisaties en de beperkingen.

De internationale monetaire relaties worden behandeld in hoofdstuk drie, met een diepgaande analyse van het IMF, terwijl de activiteiten van de Wereldbank weergegeven

zijn in hoofdstuk vier, met vooral sterke aandacht voor het schuldenprobleem van de Derde Wereld. Met de derde editie van dit werk slaan de auteurs erin de evolutie van de bovengenoemde internationale instellingen te volgen tot zo recent mogelijke datum. Naar typisch Franse gewoonte staat de inhoudstafel achteraan. Wegens het totaal ontbreken van een alfabetische index kan dit boek in syllabusstijl bezwaarlijk als naslagwerk worden gebruikt.

Paul Roosens

Applied Environmental Economics

Ian J. Bateman, Andrew A. Lovett en Julii S. Brainard, Applied Environmental Economics: A GIS Approach to Cost-Benefit Analysis
Cambridge, Cambridge University Press, 2003, xxi + 335 blz. – Prijs: 45 GBP (hardcover)
ISBN 0-521-80956-8

Dit boek leest aangenaam en vlot. Dat is deels te danken aan de heldere formulering, deels aan de gekozen behandeling van het onderwerp en deels aan de keuze van de auteurs om wetenschap op te vatten als 'moeilijke zaken zo eenvoudig mogelijk behandelen en meedelen aan de lezer'.

Applied Environmental Economics be-

handelt de economische waardering van de omzetting van landbouwpercelen naar multifunctionele bosgebieden in Wales. De studie is origineel door haar grote ruimtelijke schaal (geheel Wales) en door het integreren van GIS (Geographic Information System) in de analyse. GIS verruimt het perspectief van de kosten-batenanalyse enorm en leidt bovendien tot een verhoogde nauwkeurigheid en visualisering van de resultaten, wat de besluitvormers meer betreft in het proces. Daarom zal dit baanbrekende werk in de toekomst zeker navolging kennen. Het boek bevat een aantal geslaagde evenwichtsoefeningen. De eerste is de behandeling van de methode van de kosten-batenanalyse. Hoewel hoofdauteur Ian Bateman duidelijk een leerling is van David Pearce, nemen de auteurs een eigen standpunt in over de betekenis van kosten-batenanalyse voor de maatschappelijke besluitvorming. Zij plaatsen de analyse terecht in een ruimer kader en beschouwen de voorzorgsbenedering als complementair in plaats van als tegengesteld. Met de nodige duiding opteren ze wel voor het beproefde raamwerk van de kosten-batenanalyse om de studie uit te voeren. De tweede geslaagde evenwichtsoefening is de combinatie van, enerzijds, een zeer toegankelijke en beknopte inleiding tot de belangrijkste methoden van de kosten-batenanalyse die de auteurs gebruiken en, anderzijds, de uiterst gedetailleerde en verzorgde toepassing van deze methoden in de studie. De bespreking van de methoden laat de theorie terzijde, maar is verfrissend door de gelegde accenten. Het derde evenwicht dat de lezer zal appreciëren, ligt in de behandeling

van deze studie. De auteurs beperken zich tot drie waarden die bossen leveren: recreatieve waarde, houtopbrengst en koolstofvastlegging. Ieder aspect wordt grondig behandeld en de som wordt geplaatst tegenover de kosten van de landbouwopbrengsten die door bebossing verloren gaan. Met GIS kunnen de resultaten ook mooi en toegankelijk worden voorgesteld op gekleurde kaarten. Het boek sluit af met 38 bladzijden referenties, zodat verdere lectuur voorhanden is. Het boek is aan te bevelen voor wie een goede toepassing van kosten-batenanalyse wil bekijken (ook letterlijk in dit geval) en is een must voor wie zelf ruimtelijke kosten-batenanalyses wil ondernemen.

Aviel Verbruggen

The Environment in Corporate Management

Jean-Baptiste Lesourd en Steven G.M. Schilizzi, *The Environment in Corporate Management: New Directions and Economic Insights* Cheltenham, VK / Northampton, VS, Edward Elgar, 2002, xx + 400 blz. - Prijs: 69,95 GBP ISBN 1-85898-916-7

Jean-Baptiste Lesourd (Aix-Marseille) en Steven Schilizzi (West-Australië) presenteren in dit boek een status questionis van de inzichten over de rol van het milieu voor verschillende functionele managementdomeinen (financiering, marketing, 'groene' boekhouding en rapportering, governance), naast een aantal (delen van) hoofdstukken die speci-

fiek over milieumanagement handelen (kosten en opbrengsten, ethische aspecten, verhandelbare emissierechten, risicobeheer, certificering). Het boek richt zich tot een publiek van managementonderzoekers en geïnteresseerde leken die iets nieuws willen leren, waarbij het nieuwe steunt op micro-economische en industrieel-economische benaderingen. Maar geen paniek: het zijn voornamelijk de meer literaire varianten van beide vakgebieden die als inspiratiebron gediend hebben. De vereiste voorkennis is dus miniem, aangezien essentiële concepten zoals externaliteiten, stakeholders of huidige waarde goed worden uitgelegd. De specifieke milieumanagementaspecten worden uitvoerig geïllustreerd met een overdaad aan voorbeelden uit het echte leven, waardoor dit boek een interessant en goed geschreven mengsel van (vereenvoudigde) 'theorie' en 'praktijk' geworden is.

Marc Jegers

The Role of Social Capital in Development

Christiaan Grootaert en Thierry van Bastelaer, eds., *The Role of Social Capital in Development: An Empirical Assessment* Cambridge, Cambridge University Press, 2002, xxii + 360 blz. - Prijs: 45 GBP (hardcover) ISBN 0-521-81291-7

In 1993 presenteerde Robert Putnam (eredoctoraat UA, 2000) zijn studie over de uiteenlopende ontwikkelingsprestaties van de regio's in Noord- en Zuid-Italië in een aantal workshops die waren georganiseerd

door de Wereldbank. De divergente prestaties bleken te verklaren door verschillen in de aard en de graad van maatschappelijke organisatie (structureel sociaal kapitaal) en de aan- of afwezigheid van normen en basishoudingen als tolerantie, solidariteit en vertrouwen (cognitief sociaal kapitaal).

Deze workshops lagen aan de basis van een volgehouden onderzoekspanning binnen de Wereldbank over de betekenis en de rol van sociaal kapitaal in de ontwikkeling van lokale gemeenschappen, regio's en landen (het *Social Capital Initiative*). Dit boek is een gedeeltelijke neerslag van deze inspanning en is opgebouwd met het materiaal van werkdocumenten die al enkele jaren op de website van het Social Capital Initiative beschikbaar waren. Het boek omvat drie delen. Het eerste deel begint met een heldere conceptuele bijdrage van Paul Collier. Hij duidt sociaal kapitaal op micro- en mesoniveau als de externaliteiten van sociale interacties op drie terreinen: de kennis van de materiële werkelijkheid, de kennis van andere actoren (vermijden van opportunisme en bedrog) en de bekwaamheid tot collectieve actie (vermijden van vrijbuitersgedrag). Vervolgens onderscheidt hij vier types van sociale interactie, die hij systematisch in verband brengt met de drie externaliteiten. Dit leert o.a. dat 'sociaal kapitaal' niet te vatten is in één enkele synthesevariabele, maar verwijst naar een multidimensionale realiteit met complexe maar analytisch te onderscheiden verbanden met ontwikkelingsprestaties. Deze tekst is verplichte literatuur voor iedereen die onderzoek doet over sociaal kapitaal en ontwikkeling. De tweede bijdra-

ge, die veeleer thuishoort in het tweede, empirische deel van het boek, is een literatuuroverzicht van het empirisch onderzoek met betrekking tot de rol van 'sociaal kapitaal' in de ontwikkeling van landen. Het tweede en omvangrijkste deel bevat een reeks detailstudies over de impact van 'sociaal kapitaal' op de prestaties in een diversiteit van ontwikkelingscontexten. Achtereenvolgens komen aan bod: het beheer en gebruik van (irrigatie)water in de stroombekkens van Rajasthan, India; de organisatie van de informele handel in voedingsproducten in Madagaskar; het succes of de mislukking van lokaal beheerde watersystemen in Java, Indonesië; de verschillen in capaciteit op wijkniveau voor het ophalen en verwerken van het huishoudafval in Dhaka, Bangladesh. Elk op zich zijn het interessante onderzoeken, zij het van wat uiteenlopende kwaliteit. Alle wijzen ze op het belang van de sociaal-institutionele capaciteit van lokale gemeenschappen voor hun ontwikkeling. Verwarrend en daarom storend is dat deze studies niet vertrekken van een eenduidige interpretatie van het begrip *sociaal kapitaal*. Ook dit syntheseboek ontwikkelt m.a.w. geen eenduidige multidisciplinaire conceptualisering het begrip *sociaal kapitaal*. Precies deze vaagheid van het concept doet velen vandaag twijfelen aan het wetenschappelijke nut ervan, hoewel het terzelfder tijd misschien zijn populariteit verklaart. Het derde en laatste deel gaat op zoek naar de 'Heilige Graal' van het hedendaagse ontwikkelingsdebat. Als de sociaal-institutionele capaciteit van gemeenschappen en naties zo belangrijk is voor ontwikkeling, dan is de vraag immers hoe we kun-

nen bijdragen tot het versterken ervan. Kunnen we – als beleidsmakers en ontwikkelingshulpers – 'sociaal kapitaal' (helpen) opbouwen en op welke manier? Vier uiteenlopende bijdragen over de ineffectiviteit van een onderwijsproject in Kenia, het nut van steun voor overkoepelende sociale organisaties in de Andes en de impact van de genocides in Cambodja en Rwanda gaan op zoek naar antwoorden. In het besluit moeten de editors echter vaststellen dat er voorlopig meer vragen dan antwoorden blijven.

Johan Bastiaensen

Regulatory Reform and Competitiveness in Europe

Giampaolo Galli en Jacques Pelkmans, eds., *Regulatory Reform and Competitiveness in Europe, II: Vertical Issues* Cheltenham, VK / Northampton, VS, Edward Elgar, 2000, xx + 496 blz. – Prijs: 59,95 GBP
ISBN 1-84064-424-9

Verzamelwerken hebben vaak iets ongestructureerds. In het beste geval vinden de editors een aansprekende titel die vooral door de vaagheid de lading en verscheidenheid dekt. Dit boek ontsnapt aan die kritiek. Uitgeverij en editors spelen handig in op de stijgende Europese belangstelling voor concurrentievermogen, banen en groei. De Europese Commissie gaat ervan uit dat de zogenaamde 'regulatory reform', zowel op nationaal als op Europees niveau, een cruciaal wapen is om de prestaties van Europese bedrijven te stimuleren en dus te verhogen. Het is inderdaad zo dat, ondanks de een-

heidsmarkt, een bepaalde regulering in Europa nog steeds nieuwe potentiële intrede ontmoedigt, nieuwe productiemethoden verhindert en de uittrede van bestaande concurrenten belet. Het resultaat werkt vaak kostenverhogend, reduceert de operationele flexibiliteit en vernietigt kapitaal. Dit boek bevat stuk voor stuk bijdragen die aangeven dat een aanpassing van de bestaande regulering de concurrentiekracht van de bedrijven kan helpen verbeteren, en op die manier kan helpen nettogroei te realiseren. De diverse auteurs geven in detail aan welke reguleringsherzie-

ningen nodig zijn (of reeds zijn aangebracht) in negen belangrijke industriële sectoren (autosector, textiel en kleding, kleinhandel, chemische sector, banken, wegvervoer, telecommunicatie, de elektriciteitsindustrie, het geregeld luchtvervoer). Al bij al is dit een goed boek, met een aantal zeer goede bijdragen. Ergens is het normaal dat niet alle hoofdstukken hetzelfde hoge kwaliteitsniveau halen. Sommige hoofdstukken zijn ook uitsluitend op Italië gefocust. Maar dit boek blijft een aanrader.

Eddy Van de Voorde